

[Jes Lunde]

ordnede rammer den økonomiske politik skal tilrettelægges inden for.

Men når der nu er et flertal, som siger, at arbejdsløsheden er vores væsentligste problem, må det også være på tide, at vi lægger et måltal for indsatsen på det område. Hvis vi kan lave måltal på betalingsbalance og på udgiftspolitikken, så må vi også kunne gøre det på bekæmpelsen af arbejdsløsheden. Det synes vi bør være styrende for processen efteråret igennem, både i debatten om beskæftigelsespolitikken, og når vi skal til at forhandle finansloven.

Vi er i SF helt på det rene med, at en stor del af indsatsen imod arbejdsløsheden skal ske ude i det private erhvervsliv, og dér kan vi ikke sådan lige diktere tempoet. Derfor synes jeg også, det er udmærket at have en langsigtet politik, som også regeringen har det: at sige, at over nogle år kan vi forvente, at der bliver skabt så og så mange arbejdspladser i det private erhvervsliv. Men det, vi kan have en målsætning for, er den del af beskæftigelsespolitikken, som afgøres meget direkte af finansloven, og der er jo ganske meget, der afgøres af den.

F.eks. er antallet af uddannelsespladser, vi etablerer, en måde, hvorpå vi meget hurtigt kan styre i retning af at nedbringe arbejdsløsheden. Dér mener vi, at ambitionsniveauet er nødt til at være væsentlig højere end det, regeringen lægger op til. Man har her i sommer aftalt 1.000 ekstra uddannelsespladser, og man har også forpligtet sig til yderligere 5.000, selv om man ikke er enige om finansieringen af det endnu, men det er for småt, der skal mere til, hvis vi skal væk fra den adgangsbegrænsning, vi har i øjeblikket.

Der skal også meget mere til i efteruddannelsen, hvis vi skal kunne sammenligne os med landene omkring os. I Sverige har man løbende ca. 4 pct. af sin arbejdsstyrke under faglig efteruddannelse, i Danmark er det 2 pct. Det skal jo gå galt på et eller andet tidspunkt. Vi er nødt til at opruste voldsomt inden for det område og afsætte mange, mange flere ressourcer til det. For os er det jo også oplagt, at når vi er i en situation med mange arbejdsløse, må vi bruge den ledige tid, der på den måde er opstået i samfundet, til at dygtiggøre os, til at kvalificere arbejdskraften i et langt højere tempo, end vi har været vant til.

Lad mig anføre endnu et argument for det: Regeringen er utrolig optaget af flaskehalsproblemer og har sommeren igennem snakket om, at det var et meget stort problem i 1986-87, at man havde flaskehalsproblemer på arbejdsmarkedet, selv om der var 220.000 arbejdsløse. Det har så forledt regeringen til at sige, at den reelle arbejdsløshed – den, man skal gøre noget ved – altså kun er den, der ligger ud over de 220.000. Det er en fejlagtig konklusion.

Det, man må gøre i stedet for, er at se på præmisserne for at løse flaskehalsproblemerne, fjerne dem simpelt hen. Og svaret er jo også dér uddannelse, uddannelse og atter uddannelse. Når man kan komme i den situation, at man har flaskehalsproblemer selv ved 220.000 arbejdsløse, så er det jo, fordi der er brancher, hvor der er for få fagligt uddannede, og så er det da oplagt at gøre en alvorlig indsats for at løse det i en fart, sådan at næste gang vi har held til at komme ned i nærheden af de 200.000 arbejdsløse, har vi ingen flaskehalsproblemer, fordi vi har kvalificeret arbejdskraft på alle områder. Vi synes bestemt også, det er alvorligt at komme i de flaskehalsproblemer, fordi det hæmmer erhvervslivets udvikling. Det gør, at man ikke kan få så megen damp på kedelen, som man ellers kunne, og så kan vi ikke få arbejdsløsheden ned i det tempo, vi gerne ville. Det er altså et meget alvorligt problem, men svaret er en øget uddannelsesindsats.

Vi håber, at regeringen snart indser, at det nødvendigvis må være konklusionen af dens egne betragtninger om dette emne, og at det så vil komme til at spille en meget større rolle i finanslovforhandlingerne, end der umiddelbart er lagt op til.

Mange offentlige arbejdsopgaver står uløste i øjeblikket. Det har også været et tema i debatten, at det er lidt grotesk, at vi har 300.000 arbejdsløse og stadig væk en masse opgaver, som ikke bliver løst godt nok. Vi har meget lange ventelister på børnepasning, vi har store problemer med at få ordentlige vilkår for hjemmehjælpen til ældre i mange kommuner, og intet er mere oplagt end at gøre noget ved det i forbindelse med, at vi diskuterer beskæftigelsespolitik, og i forbindelse med, at vi diskuterer finanslov.

Her har vi så det problem, at der er forskel på offentlige kasser. Det er kommunerne, der